

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: K3-13C/144/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7522209221
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Dosedla
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2023:7522209221.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice sudkyňou JUDr. Evou Dosedla, v spore žalobcov: 1./ Pasienkové pozemkové spoločenstvo Paňovce, IČO: 42326109, Paňovce 95, 2/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C., 3/ D. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C., 4/ E. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C., 5/ A. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C., 6/ D. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C., všetci zast.: Mgr. Bc. Peter Kubák, advokát, so sídlom Werfwerova 1, 040 11 Košice, IČO: 50 504 339, proti žalovaným: 1/ H. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX,XXX XX C., 2/ POLY WOOD s.r.o., so sídlom Paňovce 230, Paňovce 044 71, IČO: 46 497 455, zast. JUDr. Ján Marčok, advokát, so sídlom M. Gorkého 21, 984 01 Lučenec, v konaní o určenie práva, takto

rozhodol:

I. Žalobu zamieťa.

II. Žalovaní majú nárok na náhradu trov konania proti žalobcom v plnom rozsahu s tým, že o výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia sa žalobou doručenu súdu dňa 11.11.2022 domáhali voči žalovaným výrokom I. petitu určenia, že žalovaný v 2. rade POLY WOOD s. r. o. nie je vlastníkom podielu na spoločnej nehnuteľnosti a určenia, že žalovaný v 2 POLY WOOD s. r. o. nie členom Pasienkového pozemkového spoločenstva C.. Výrokom II. petitu určenia, že žalovaná 1 H. I. je vlastníkom podielu na spoločnej nehnuteľnosti a určenia, že žalovaná XXXXXXXX I. je členom Pasienkového pozemkového spoločenstva Paňovce. Výrokom III. petitu určenia, že žalovaný 2 teda nie je vlastníkom nižšie uvedeného podielu evidovaného Okresným úradom Košice - okolie, katastrálnym oborom na listoch vlastníctva číslo XXX, XXX, XXX, XXX XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX vedených pre Okres: Košice- okolie, Obce: C., Katastrálne územie: C. ale vlastníčkou daného podielu je žalovaná 1; jedná sa o podiel: na liste vlastníctva XXX pod B 680 podiel 2/185 na parcelách EKN: 1046/2 o výmere 105311 m2 lesné pozemky, 1122 o výmere 79221 m2 lesné pozemky, 1139/1 o výmere 3703 m2 lesné pozemky, 1139/2 o výmere 81320 m2 lesné pozemky, na liste vlastníctva XXX pod B 860 podiel 4/603 na parcelách CKN: 582/6 o výmere 45485 m2 lesné pozemky, 586/2 o výmere 2566 m2 lesné pozemky, 588 o výmere 38307 m2 lesné pozemky, 594/2 o výmere 8245 m2 lesné pozemky, na parcelách EKN: 116/1 o výmere 1475 m2 trvalé trávne porasty, 116/2 o výmere 768 m2 trvalé trávne porasty, 278/2 o výmere 5166 m2 orná pôda, 278/3 o výmere 521 m2 orná pôda, 645/1 o výmere 299 m2 trvalé trávne porasty, 645/4 o výmere 1429 m2 trvalé trávne porasty, 645/5 o výmere 2585 m2 trvalé trávne porasty, 645/7 o výmere 209 m2 trvalé trávne porasty, 747 o výmere 1840 m2 trvalé trávne porasty, na liste vlastníctva XXX pod B 862 podiel 4/603 na EKN parcele: 278/1 o výmere 2792 m2 orná pôda, na liste vlastníctva XXX pod B 570 podiel 2/185 na EKN parcele: 119/2 o výmere 390409 m2 lesné pozemky, na liste vlastníctva XXX pod B 811 podiel 4/603 na parcelách CKN: 585 o výmere 42373 m2 lesné pozemky, 586/1 o výmere 101523 m2 lesné pozemky, 587/1 o výmere 108728 m2 orná pôda, 589/3 o výmere 48550 m2 orná pôda, 590/4 o výmere 263872

m2 orná pôda, 591/1 o výmere 10016 m2 orná pôda, 591/3 o výmere 15534 m2 trvalé trávne porasty, 592 o výmere 13448 m2 orná pôda, 594/1 o výmere 79381 m2 lesné pozemky, na EKN parcele: 716/1 o výmere 1827 m2 lesné pozemky, na liste vlastníctva XXX pod B 584 podiel 2/185 na EKN parcele: 5751 o výmere 3259 m2 trvalé trávne porasty, na liste vlastníctva XXX pod B 574 podiel 2/185 na CKN parcelách: 655/2 o výmere 1357 m2 trvalé trávne porasty, 655/4 o výmere 56 m2 zastavaná plocha a nádvorie, na liste vlastníctva XXX pod B 563 podiel 2/185 na EKN parcelách: 19/2 o výmere 14863 m2 trvalé trávne porasty, 1041/2 o výmere 14876 m2 trvalé trávne porasty, 1076/2 o výmere 425 m2 trvalé trávne porasty, 1076/3 o výmere 1051 m2 trvalé trávne porasty, 1076/4 o výmere 826 m2 trvalé trávne porasty, 1076/5 o výmere 265 m2 trvalé trávne porasty, 1076/6 o výmere 1043 m2 trvalé trávne porasty, na liste vlastníctva XXX pod B 722 podiel 4/603 podiel na parcelách CKN: 586/3 o výmere 74 m2 lesné pozemky, 587/5 o výmere 3830 m2 orná pôda, 590/5 o výmere 6799 m2 orná pôda, 590/6 o výmere 1761 m2 orná pôda, 591/2 o výmere 5249 m2 trvalé trávne porasty, EKN: 553 o výmere 1354 m2 trvalé trávne porasty, 645/2 o výmere 861 m2 trvalé trávne porasty, 645/3 o výmere 1436 m2 trvalé trávne porasty, na liste vlastníctva XXX pod B 559 podiel 2/185 na EKN parcelách: 1140/1 o výmere 4039 m2 trvalé trávne porasty, 1140/2 o výmere 10712 m2 trvalé trávne porasty, na liste vlastníctva XXX pod B 678 podiel 4/603 na parcelách CKN: 581/1 o výmere 398783 m2 orná pôda, 582/2 o výmere 360 m2 zastavaná plocha a nádvorie, 582/3 o výmere 37182 m2 lesné pozemky, 587/4 o výmere 6 m2 orná pôda, 589/2 o výmere 54162 m2 orná pôda, 590/1 o výmere 53339 m2 orná pôda, na EKN: 654/6 o výmere 1920 m2 trvalé trávne porasty, (ďalej len „nehnutelnosti“). Výrokom IV. petitu žiadali priznanie náhrady trov konania proti žalovaným v plnom rozsahu.

2. Žalobu odôvodnili tým, že žalobca 1 vykonáva správu spoločnej nehnuteľnosti podľa zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločenstvách (ďalej len „ZoPS“) evidovanej na listoch vlastníctva (ďalej len „LV“) č. XXX, XXX, XXX, XXX XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX vedených pre katastrálne územie C.. Podľa príslušných LV, na ktorých je evidovaná spoločná nehnuteľnosť došlo k prevodom podielov na spoločnej nehnuteľnosti žalovanej 1 H. I. na žalobného 2 POLY WOOD s. r. o., a to v katastrálnom konaní vedenom pod číslom J. XXXX/XX zo dňa 27.07.2022 - darovacia zmluva - č. z. XXX/XX. Žalobcovia 2-6 sú podielníkmi, resp. vlastníckymi podielov spoločnej nehnuteľnosti, teda aj členmi Pasienkového pozemkového spoločenstva Paňovce (ďalej len „PPSP“). Zároveň sú všetci členmi výboru PPSP. Ako vlastníci podielov na spoločnej nehnuteľnosti, aj ako členovia výboru PPSP, považujú úkon na základe ktorého došlo k prevodu podielu na spoločnej nehnuteľnosti zo žalovanej 1 na žalovaného 2 za neplatný, lebo bol realizovaný bez toho, aby boli najprv podiely na spoločnej nehnuteľnosti ponúknuté ostatným vlastníkom podielov na spoločnej nehnuteľnosti na výkon ich zákonného predkupného práva. Z uvedeného dôvodu sú presvedčení, že žalovaný 2 nie je vlastníkom podielu na spoločnej nehnuteľnosti, a teda ani členom PPSP. Žalobcovia uviedli, že sú toho názoru, že ust. § 9 ods. 8 ZoPS je v pomere špeciality k § 140 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), čo dôrazne rešpektuje aj ust. § 2 ods. 2 ZoPS. Preto je pri porušení predkupného práva vlastníkom podielu na spoločnej nehnuteľnosti prevodom spoluvlastníckeho podielu na tretiu osobu daná absolútna neplatnosť právneho úkonu. Žalobcovia ďalej uviedli, že ak by súd uzavrel, že napádaný právny úkon nie je absolútne neplatným právnym úkonom, za aký ho žalobcovia primárne považovali, tak je podľa nich nepochybné že by sa jednalo o relatívne neplatný právny úkon. Z opatrnosti sa listom, z 30.9.2022 označeným ako Dovoľanie sa neplatnosti právneho úkonu, dovolali neplatnosti predmetného právneho úkonu, na základe ktorého došlo k prevodu podielu na spoločnej nehnuteľnosti zo žalovanej 1 na žalovaného 2, a to z dôvodu, že uvedený úkon bol realizovaný bez toho, aby boli najprv podiely na nehnuteľnosti ponúknuté ostatným vlastníkom podielov na spoločnej nehnuteľnosti na výkon zákonného predkupného práva. S poukazom na ust. § 40a OZ sú presvedčení, že žalovaný 2 nie je vlastníkom podielu na spoločnej nehnuteľnosti, a teda ani členom PPSP a vlastníčkou predmetného podielu musí byť žalovaná 1. Predkupné právo prináleží vlastníkom podielov na spoločnej nehnuteľnosti nielen v prípade predaja, ale aj darovania či iného prevodu spoluvlastníckeho podielu. Uvedené je obsahom konštantnej judikatúry. Žalobcovia v zmysle § 137 písmena c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), žiadali o pozitívne určenie, že tu právo je (vlastnícke právo žalovanej 1) a negatívne určenie že, tu právo nie je (absencia vlastníckeho práva u žalovaného 2) na čom majú naliehavý právny záujem, ktorý nie je potrebné preukazovať, nakoľko tento vyplýva z osobitného predpisu, a to konkrétne zo ZoPS. Neistotu v právnom postavení subjektu zakladá tiež popieranie práva, a to aj v prípade, že objektívne je toto popieranie práva nedôvodné (rozsudok NS ČR 22 Cdo 2162/99). Žalovaný 2 aj po tom, ako došlo k dovoľaniu sa neplatnosti právneho úkonu verejne deklaroval, že sa považuje za člena spoločenstva a vlastníka podielu na spoločnej nehnuteľnosti, pričom k dôvodom neplatnosti vyššie uvedeného úkonu sa žiadnym relevantným spôsobom nevyjadril, respektíve sa k tomu nevyjadril vôbec.

3. Žalovaní 1, 2 vo vyjadrení k žalobe zo dňa 27.02.2023 navrhovali žalobu zamietnuť. Uviedli, že predmetom darovacej zmluvy bol bezodplatný prevod spoluvlastníckych podielov vo vlastníctve žalovanej 1 na žalovaného 2, pričom v čase prevodu bola žalovaná 1 konateľkou a zároveň aj spoločníčkou žalovaného 2 s obchodným podielom zodpovedajúcim 50 % základného imania spoločnosti. Manžel žalovanej 1 bol rovnako tak konateľom a zároveň spoločníkom žalovaného 2 s obchodným podielom zodpovedajúcim 50 % základného imania spoločnosti. Nesúhlasili s argumentáciou absolútnej neplatnosti uvádzanej žalobcami. Uviedli, že vylúčenie ust. § 140 OZ sa nevzťahuje k ust. § 9 ods. 8 ZoPS, ktoré je možné aplikovať súčasne. ZoPS vylučuje použitie OZ iba vo vzťahu k prevodom medzi členmi spoločenstva (ust. § 9 ods. 7 ZoPS), pričom aplikáciu ust. OZ k prevodom medzi členom a nečlenom spoločenstva (ust. § 9 ods. 8 ZoPS) pripúšťa, pričom tento názor je podporený aj rozhodovacou činnosťou súdov. Uvedené pripúšťajú aj samotní žalobcovia, keď v žalobe tvrdia, že napadnutá darovacia zmluva môže byť aj relatívne neplatná, keďže absolútna neplatnosť vylučuje relatívnu neplatnosť. Uviedli že sú presvedčení, že nie sú dané dôvody ani relatívnej neplatnosti, s poukazom na ust. § 140 OZ. Darovacia zmluva bola uzavretá medzi žalovanými ako blízkymi osobami. Vyplýva to z ust. bodu 5.2 darovacej zmluvy, ako aj z výpisu z obchodného registra žalovaného 2. Pri danom prevode sa predkupné právo ostatných podielových spoluvlastníkov neuplatňuje. Poukázali na zmätočnosť a neurčitosť listu z 30.9.2022 - uplatnenia neplatnosti právneho úkonu. Nie je podľa nich zrejmé, či sa jedná o dovolanie relatívnej neplatnosti zo strany podielových spoluvlastníkov alebo zo strany výboru pozemkového spoločenstva alebo samotného pozemkového spoločenstva. Dovolanie relatívnej neplatnosti, na ktoré poukazujú žalobcovia je podľa žalovaných neplatné, resp. je vykonané osobou (pozemkovým spoločenstvom), ktoré na takýto úkon nie je oprávnené. Žalovaní namietali nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobcov na navrhovaných výrokoch.

4. Žalobcovia v písomnom vyjadrení zo dňa 4.04.2023 (replika) zotrvali na podanej žalobe a svojej argumentácii o absolútnej neplatnosti právneho úkonu poukazujúc na to, že ak podiel nebolo ponúknutý ostatným spoluvlastníkom, nemožno ho previesť. Zákaz prevodu pri porušení predkupného práva ohľadom podielu na spoločnej nehnuteľnosti je možné vyčítať priamo zo samotného znenia zákona a skrz uvedené aj záver o absolútnej neplatnosti právneho úkonu, ktorý svojím obsahom odporuje zákonu. Konanie žalovaných, ktorým došlo k prevodu obchodného podielu zo žalovanej 1 na žalovaného 2 označili za vyslovene špekulatívne s účelom obchádzania zákona a ako také za neplatné v zmysle § 39 OZ a nepoživajúce právnu ochranu v zmysle § 3 OZ. Žalobcovia v danej súvislosti poukázali na to, že, že z výpisu z obchodného registra predloženého žalovanými vyplýva, že 9.6.2022 zapísal obchodný register (Okresný súd Košice I) pána K. F. I. (manžela žalovanej 1) a žalovanú 1 ako spoločníkov obchodnej spoločnosti POLY WOOD s. r. o. - žalovaného 2. Ihneď na to dňa 17.6.2022 previedla žalovaná 1 na žalovaného 2 podiely na spoločnej nehnuteľnosti. Následne na to bol podaný návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností a vklad bol povolený v konaní J. XXXX/XX dňa 27.7.2022 ako to vyplýva z LV. Dňa 3.8.2022 boli z funkcií konateľov žalovaného 2 odvolaní žalovaná 1, aj jej manžel a za konateľa spoločnosti POLY WOOD s. r. o. bol ustanovený L. D., ako to vyplýva z aktuálneho výpisu z obchodného registra. Podľa žalobcov to bola zrejme účelnosť konania žalovaných, keď žalovaná 1 s manželom sa stali konateľmi a spoločníkmi žalovaného 2 len na necelé 2 mesiace, na nevyhnutný čas, aby došlo k prevodom podielov na spoločnej nehnuteľnosti žalovaného 2. Označili to za ukážkový príklad obchádzania zákona. Poukázali na silnejšie ekonomické postavenie žalovaného 2, ktoré podľa nich využíva na zväčšovanie svojho podielu s cieľom ovládnuť samotné pozemkové spoločenstvo, keďže žalovaný 2 je obchodnou spoločnosťou zaoberajúcou sa podnikaním v drevárskom priemysle.

5. Žalovaní v písomnom vyjadrení zo dňa 27.04.2023 (duplika) popreli, že by žalovaná 1 mala darovaním sledovať účel obídenia predkupného práva ostatných podielových spoluvlastníkov spoločnej nehnuteľnosti. Uviedli, že žalovaná 1 s manželom sa stali konateľmi žalovaného 2 už 13.5.2022 a k výmazu účasti žalovanej 1 v žalovanom 2 došlo až dňa 8.9.2022. Z uvedeného je zrejmé, že tvrdenia žalobcov o tom, že účasť žalovanej 1 v žalovanom 2 trvala necelé dva mesiace je nepravdivé. Dodali, že spoluvlastnícke pomery nie sú nikdy trvalé a nemenné, pričom udržiavanie rozdrobenosti nezabezpečí aby pozemkové spoločenstvo prosperovalo, nielen vo finančnej rovine. Žalovaný 2 je rovnakým členom a podielovým spoluvlastníkom ako ostatní spoluvlastníci, aj jemu záleží, aby spoločenstvo fungovalo k prospechu celku. Žalovaným nebolo zrejme, aké špekulatívne záujmy žalobcovia vidia a sledujú. Samotné fungovanie a hospodárenie pozemkových spoločenstiev je prísne regulované. Hospodárenie sa spravuje lesným hospodárskym plánom, schvaľovaným na dlhé obdobie a podliehajúcim dozoru štátnych orgánov. Je záväzný bez ohľadu na vedenie a zloženie spoločenstva. Konateľ žalovaného 2 má na rozdiel od žalobcov odbornú spôsobilosť na výkon funkcie lesného hospodára a prax v odbore. Žalovaná 1 uviedla, že k darovaniu nehnuteľností v prospech žalovaného 2 ju viedla snaha konsolidovať nehnuteľný majetok, ktorý vlastnila spolu s manželom, ktorý rovnako tak daroval svoj podiel na spoločnej

nehnutelnosti v prospech žalovaného 2, tak aby bol ich spoločný nehnuteľný majetok zastrešený jedným subjektom.

6. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi: výpisy z LV č. XXX, XXX, XXX, XXX XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX katastrálneho územia C. (č.l. 15- 384 spisu), podanie označené ako „Dovolanie sa neplatnosti právneho úkonu“ s podacím lístkom (č.l. 12-14), výpis - Detail pozemkového spoločenstva ako žalobcu 1 (č.l. 11), Darovacia zmluva (č.l. 403 - 406), výpis z obchodného registra žalovaného 2 (407 – 408, 423- 424), stanoviská Úradu geodézie, kartografie a katastra SR z katastrálneho bulletinu č. 1/2020 a č. 3/2016 (č.l. 447 -449), dôvodová správa k zákonu č. 110/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa ZoPS (č.l. 450 - 475), oboznámením sa s vykonaným výsluchom žalovanej 1 a L. D. zo zápisníc o pojednávaní zo dňa 13.07.2023 a 13.09.2023 vyhotovených v konaní vedenom pod č.k. K3-6C/299/2022 a rozsudkom Mestského súdu Košice č.k. K3-6C/299/2022 - 279 zo dňa 11.10.2023 (na č.l. 487 - 501). Na základe vykonaného dokazovania súd zistil tento skutkový stav:

7. Predloženými LV mal súd preukázané aktuálne, správnym orgánom evidované vlastnícke vzťahy, ktoré medzi stranami sporu neboli sporné.

8. Žalobcovia 2 - 6 sú členmi žalobcu 1, zároveň aj členmi výboru žalobcu 1 a vlastníckmi podielov spoločnej nehnuteľnosti.

9. Žalovaná 1 a manžel žalovanej 2 - K. F. I., sa stali 13.5.2022 konateľmi žalovaného 2. Žalovaná 1 vypovedala, že s manželom podnikajú v lesníctve už od roku 1996. Spoločnosť žalovaného 2 kúpili za 1,00 €.

10. Výška vkladu žalovanej 1 a jej manžela do spoločnosti - žalovaného 2 bola 3.500,00 €/každý.

11. Žalovaná 1 bola členkou žalobcu 1. Darovacou zmluvou z 17.6.2022 bezodplatne previedla svoje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam na žalovaného 2. V bode 5.2 zmluvy bolo uvedené: Nakoľko ide o prevod medzi blízkymi osobami, predkupné právo sa neuplatňuje.

12. V čase uzatvorenia darovacej zmluvy bola žalovaná 1 konateľkou, aj spoločníčkou žalovaného 2 s obchodným podielom zodpovedajúcim 50 % základného imania žalovaného 2. Manžel žalovanej 2 bol rovnako konateľom a spoločníkom žalovaného 2 s obchodným podielom zodpovedajúcim 50 % základného imania.

13. L. D., konateľ žalovaného 2 vypovedal, že kúpil spoločnosť - žalovaného 2 od žalovanej 1. Žalovaná 1 vypovedala, že svoje podiely v žalovanom 2 predali s manželom za 5.000,00 €/každý.

14. Dňa 8.9.2022 došlo k výmazu žalovanej 1, aj jej manžela v žalovanom 2.

15. Žalobcovia doručili žalovaným list z 30.9.2022 - dovolanie sa neplatnosti právneho úkonu, na základe ktorého došlo k prevodom podielov na spoločnej nehnuteľnosti z dôvodu, že neboli najprv ponúknuté ostatným vlastníkom podielov na spoločnej nehnuteľnosti na výkon zákonného predkupného práva.

16. Žaloba v konaní vedenom súdom pod sp. zn. K3-6C/299/2022 bola zamietnutá a uvedené konanie netvorí res iudicata (t.j. prekážku veci rozhodnutej).

17. Podľa § 1 ods. 1, 2 ZoPS, tento zákon upravuje a) vznik, právne postavenie, hospodárenie a zánik pozemkových spoločenstiev (ďalej len "spoločenstvo"), b) práva, povinnosti a vzájomné vzťahy členov spoločenstva a Slovenského pozemkového fondu (ďalej len "fond"), organizácie ochrany prírody a krajiny, a správcu, c) podmienky nakladania so spoločnou nehnuteľnosťou a s jej podielmi, d) konanie o zápise spoločenstiev do registra pozemkových spoločenstiev (ďalej len "register") a o zápise zmien ich údajov, e) pôsobnosť okresných úradov pri výkone štátneho dozoru nad spoločenstvami, f) správne delikty a sankcie. Tento zákon upravuje aj nakladanie so spoločnou nehnuteľnosťou vo vlastníctve spoluvlastníkov, ktorých spoločenstvo zaniklo.

18. Podľa § 2 ods. 1 písm. a), b) ZoPS, spoločenstvom sa rozumie a) lesné a pasienkové spoločenstvo vlastníkov podielov spoločnej nehnuteľnosti, na ktoré sa vzťahovali osobitné predpisy a ktoré vzniklo podľa osobitných predpisov, b) lesné spoločenstvo, pasienkové spoločenstvo alebo pozemkové spoločenstvo založené podľa osobitných predpisov.

19. Podľa § 2 ods. 2 ZoPS, na práva a povinnosti vlastníkov spoločnej nehnuteľnosti a vlastníkov spoločne obhospodarovaných nehnuteľností sa vzťahujú ustanovenia Občianskeho zákonníka, ak § 8 ods. 1, § 9 ods. 1 až 3 a 7 až 12, § 10 ods. 4 a § 15 ods. 2 až 5 neustanovujú inak.

20. Podľa § 8 ods. 1 ZoPS, spoločnou nehnuteľnosťou na účely tohto zákona sa rozumie jedna nehnuteľná vec, ktorá môže pozostávať z viacerých pozemkov a na ktorú sa vzťahovali osobitné predpisy. Podielové spoluvlastníctvo spoločnej nehnuteľnosti možno zrušiť a vyporiadať podľa osobitného predpisu. Spoločnou nehnuteľnosťou nie je stavba.

21. Podľa § 9 ods. 1 prvá veta ZoPS, členmi spoločenstva podľa § 2 ods. 1 písm. a) až c) sú všetci vlastníci podielov spoločnej nehnuteľnosti.

22. Podľa § 9 ods. 2, 3 ZoPS, členstvo v spoločenstve vzniká a zaniká prevodom alebo prechodom vlastníckeho práva k podielu spoločnej nehnuteľnosti. Nadobúdateľ vlastníckeho práva k podielu

spoločnej nehnuteľnosti vstupuje do práv a povinností člena spoločenstva v rozsahu nadobúdaného podielu a dňom vstupu do práv a povinností člena spoločenstva v rozsahu nadobúdaného podielu pristupuje aj k zmluve o spoločenstve.

23. Podľa § 9 ods. 8 ZoPS, ak vlastníak podielu na spoločnej nehnuteľnosti prevádza spoluvlastnícky podiel na tretiu osobu, je povinný ho ponúknuť ostatným vlastníkom podielov na spoločnej nehnuteľnosti; podiel možno ponúknuť prostredníctvom výboru. Ak o podiel neprejavia záujem ostatní vlastníci podielov alebo v ich mene spoločenstvo podľa odseku 10, možno ho previesť tretej osobe.

24. Podľa § 16 ods. 1 ZoPS, výbor je výkonným a štatutárnym orgánom spoločenstva. Riadi činnosť spoločenstva a rozhoduje o všetkých záležitostiach, o ktorých to ustanovuje tento zákon, zmluva o spoločenstve alebo stanovy alebo o ktorých tak rozhodne zhromaždenie, ak nie sú zverené týmto zákonom iným orgánom spoločenstva.

25. Podľa § 16 ods. 2 písm. a) ZoPS, výbor koná za členov spoločenstva pred súdmi a orgánmi verejnej správy vo veciach podnikania na spoločnej nehnuteľnosti alebo na spoločne obhospodarovaných nehnuteľnostiach, ich spoločného užívania a obstarávania spoločných vecí vyplývajúcich z ich vlastníctva.

26. Podľa § 3 ods. 1 OZ, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

27. Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

28. Podľa § 40a OZ prvá veta: Ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení § 49a, 140, § 145 ods. 1, § 479, § 589 a § 701 ods. 1, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovolá.

29. Podľa § 116 OZ, blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu.

30. Podľa § 140 OZ, ak sa spoluvlastnícky podiel prevádza, majú spoluvlastníci predkupné právo, ibaže ide o prevod blízkej osobe (§ 116, 117). Ak sa spoluvlastníci nedohodnú o výkone predkupného práva, majú právo vykúpiť podiel pomerne podľa veľkosti podielov.

31. Podľa čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“), každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

32. Podľa § 137 písm. c) CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

33. Podľa § 153 ods. 1 CSP strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

34. Naliehavý právny záujem je v obdobných prípadoch daný potrebou odstránenia spornosti medzi stranami sporu. V dôsledku dovolania sa relatívnej neplatnosti zmluvy v časti prevodu spoluvlastníckych podielov dochádza k obnove pôvodného spoluvlastníctva, v danom prípade žalovanej 1. V prípade, že by žalovaní uvedenú skutočnosť akceptovali, t. j. urobili úkony smerujúce k zápisu spoluvlastníctva žalovanej 1 do katastra nehnuteľností, nevznikol by nesúlad medzi zápsmi v stave katastra nehnuteľností a právnym stavom. Na odstránenie tohto nesúladu slúži žaloba na určenie vlastníckeho práva (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30.6.2022, sp. zn. 5Cdo/136/2021). Žalobcovia 2 - 6 preto preukázali ako spoluvlastníci nehnuteľností naliehavý právny záujem na III. výroku petitu žaloby - o určenie vlastníckeho práva. Aktívnu legitimáciu žalobcu 1 ako pozemkového spoločenstva súd vyvodil z § 16 ods. 1 a 2 písm. a) ZoPS, keďže konanie za členov spoločenstva pred súdom v spore o určenie neplatnosti zmluvy o prevode vlastníckeho práva k podielom na spoločnej nehnuteľnosti pre porušenie predkupného práva možno považovať za vec, týkajúcu sa spoločného užívania a obstarávania spoločných vecí, vyplývajúcich z vlastníctva spoločnej nehnuteľnosti.

35. V danom prípade sa žalobcovia domáhajú tiež určenia, že žalovaný 2 nie je podielový spoluvlastník spoluvlastníckych podielov na spoločnej nehnuteľnosti, t.j. domáhajú sa negatívneho určovacieho výroku. Rozsudok súdu negatívne určujúci, že žalovaný nie je vlastníkom nehnuteľnosti nemôže zlepšiť (zmeniť) právne postavenie žalobcu a na podaní žaloby, predmetom ktorej je takéto určenie, žalobca nemá naliehavý právny záujem podľa ust. § 137 písm. c) CSP, preto vo vzťahu k negatívnym určovacím

petitom je žaloba neprípustná, taktiež nie je dôvodné (nakoľko to nevyplýva zo žiadneho predpisu) sa domáhať, či žalovaný 1, 2 je, alebo nie je členom Pasienkového pozemkového spoločenstva Paňovce.

36. Účelom zákonného predkupného práva je, aby bolo podľa možnosti zachované vlastnícke právo doterajším spoluvlastníkom, resp. niektorému z nich. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe všeobecných súdov platí, že predkupné právo podielového spoluvlastníka sa uplatňuje aj pri prevode spoluvlastníckeho podielu na základe darovacej zmluvy.

37. Pokiaľ ide o posúdenie, či v prípade porušenia predkupného práva ustanoveného § 9 ods. 8 ZoPS ide o absolútnu alebo relatívnu neplatnosť právneho úkonu, súd v zhode s právnym názorom žalovaných dospel k záveru, že ustanovenie § 9 ods. 8 ZoPS nevylučuje zároveň aplikáciu § 140 OZ. Znamená to, že žalobcovia 2 - 6 majú k spoločnej nehnuteľnosti predkupné právo, ibaže ide o prevod blízkej osobe. Ustanovenie § 2 ods. 2 ZoPS výslovne umožňuje použitie ustanovení OZ (vrátane § 140 OZ), s výnimkou prípadov uvedených v tomto ustanovení. Ustanovenie § 2 ods. 2 OZ nevylučuje použitie OZ v prípade ustanovenia § 9 ods. 8 ZoPS, preto možno ustanovenie § 140 OZ aplikovať subsidiárne k tomuto ustanoveniu. Tento záver je podporený aj rozhodovacou činnosťou všeobecných súdov (napr. rozsudok Okresného súdu Humenné zo 17.9.2019, sp. zn. 21C/14/2019, rozsudok Krajského súdu Trenčín z 8.9.2021 sp. zn. 19Co/21/2021, uznesenie Krajského súdu Žilina z 6.10.2022, sp. zn. 11C/86/2022), dôvodovou správou k zákonu č. 110/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa ZoPS (bod 15 - 16 osobitnej časti), ako aj stanoviskom Úradu geodézie, kartografie a katastra SR uvedenom v katastrálnych bulletinoch č. 3/2016 a 1/2020.

38. Podľa časti právnickej obce sa pri bezodplatnom darovaní podielu vôbec neuplatní predkupné právo ostatných podielnikov: „Ak bude mať podielník záujem previesť svoj podiel niekomu blízkeму (ale aj inej tretej osobe), môže tak urobiť formou bezodplatného prevodu, pri ktorom sa neuplatní predkupné právo ostatných podielnikov“. (H., H., D., M. N. o pozemkových spoločenstvách. Komentár. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2019, s. 51).

39. Právo disponovať so spoluvlastníckym podielom prislúcha každému spoluvlastníkovi. Zmluvná voľnosť spoluvlastníka je však obmedzená. Ak sa spoluvlastnícky podiel prevádza, v zmysle ust. § 140 OZ majú spoluvlastníci predkupné právo, ibaže ide o prevod blízkej osobe. V prípade prevodu spoluvlastníckeho podielu na blízku osobu ostatní spoluvlastníci nemajú predkupné právo na prevádzaný spoluvlastnícky podiel.

40. Ak povinný spoluvlastník nerešpektuje zákonné predkupné právo a svoj podiel prevedie na inú než blízku osobu bez toho, aby ho predtým ponúkol ostatným spoluvlastníkom, je právny úkon, na základe ktorého došlo k prevodu spoluvlastníckeho podielu neplatný v prípade, že sa oprávnení spoluvlastníci dovolajú jeho neplatnosti, ako to predpokladá ustanovenie § 40a OZ.

41. Relatívna neplatnosť prevodu spoluvlastníckeho podielu z dôvodu uvedeného v § 140 OZ je uplatnená tým, že dotknutý spoluvlastník sa dovoľá tohto dôvodu neplatnosti u prevodcu i nadobúdateľa prevedeného podielu. Právne účinky dovolania sa tejto neplatnosti nastávajú okamihom, kedy tento prejav vôle dôjde všetkým subjektom relatívne neplatného právneho úkonu, hoci aj doručením žaloby. Nemá právny význam, či sa dotknutý spoluvlastník mylne domnieva, že takto namietaná neplatnosť je absolútnou neplatnosťou, hoci podľa § 40a OZ ide o relatívnu neplatnosť. Podstatné je, že namieta neplatnosť prevodu spoluvlastníckeho podielu s uvedením dôvodu, že nebolo rešpektované jeho predkupné právo.

42. V zmysle Čl. 8 Základných princípov podľa CSP strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

43. V zmysle ust. § 191ods. 1, 2 CSP dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak.

44. Súd v civilnom sporovom konaní rozhoduje na základe zisteného skutkového stavu, ktorý zisťuje postupom podľa CSP. Zistený skutkový stav tak tvoria predovšetkým výsledky dokazovania, ale aj

ďalšie zákonom predvídané skutočnosti. Strany sporu majú nielen povinnosť tvrdenia, ale aj dôkaznú povinnosť. V sporom konaní, o ktoré ide aj v prejednávanej veci, platí dispozičná a prejednávacia zásada. Strany sporu sú v ňom povinné prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti a označia dôkazné prostriedky. Sú povinné predložiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Je na rozhodnutí súdu, ktorý z navrhnutých a predložených dôkazov vykoná. Strana, ktorá nepredloží dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe predložených a vykonaných dôkazov. Dôsledkom toho, že tvrdenie strany sporu nie je preukázané, je pre účastníka nepriaznivé rozhodnutie.

45. Aj napriek tomu, že v konaní žalovaní učinili sporným, či sa žalobcovia účinne dovolali voči žalovaným listom z 30.9.2022 označeným ako Dovolanie sa neplatnosti právneho úkonu relatívnej neplatnosti predmetnej darovacej zmluvy z dôvodu porušenia ich zákonného predkupného práva, má súd za to, že žalobcovia sa jej dovolali najneskôr doručením žaloby žalovaným, keďže doručenie žaloby žalovaným sa považuje rovnako za platné dovolanie sa neplatnosti právneho úkonu.

46. Obrana žalovaných spočívala v tvrdení, že darovacia zmluva bola uzavretá medzi blízkymi osobami, preto sa predkupné právo ostatných spoluvlastníkov neuplatňuje. Žalobcovia namietali, že žalovaná 1 a žalovaný 2 neboli v čase podpisu darovacej zmluvy blízkymi osobami, zo strany žalovanej 1 išlo len o ad hoc konateľstvo, za účelom prevodu týchto podielov na spoločné nehnuteľnosti, v snahe obísť zákon.

47. Obchádzanie zákona obsahom alebo účelom urobeného právneho úkonu (§ 39 OZ) spravidla znamená, že právny úkon neodporuje síce výslovnému zneniu zákonného ustanovenia, avšak svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby zákon dodržaný nebol.

48. V zmysle čl. 8 CSP sú strany sporu povinné nielen označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci, ale svoje tvrdenia aj podoprieť dôkazmi. Žiaden dôkaz pritom nemá predpísanú zákonnú silu (čl. 15 ods. 2 CSP). V situácii „non liquet“ (keď súd z predložených dôkazov nemôže urobiť záver o pravdivosti alebo nepravdivosti skutkových tvrdení sporových strán), musí súd rozhodnúť podľa pravidiel regulujúcich objektívne dôkazné bremeno. Objektívne dôkazné bremeno vyjadruje, kto nesie riziko dôkaznej núdze, resp. na ťarchu ktorej sporovej strany súd rozhodne, ak situácia non liquet nastane. Ďalej súd poukazuje na to, že dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností zaťažuje tú stranu, ktorá z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o tú stranu, ktorá tiež existenciu takýchto skutočností tvrdí.

49. V zmysle stabilnej judikatúry i právnej náuky teda dôkazné bremeno leží na tej sporovej strane, ktorá z existencie ním tvrdených skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky. Vzhľadom na uvedené bolo povinnosťou žalobcov preukázať nimi tvrdené obchádzanie zákona žalovaných, pretože žalobcovia z existencie tejto tvrdenej skutočnosti vyvodzovali pre seba priaznivejšie dôsledky v podobe vyhovenia žalobe, preto prenos dôkazného bremena na žalobcov v danom smere nemožno hodnotiť za rozporný.

50. Súd má za to, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno v danom smere, nakoľko žalobcovia v konaní nepreukázali jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností, že by žalovaná 1 pri darovaní nehnuteľností žalovanému 2 obchádzala zákon.

51. To, že žalovaná 1 a jej manžel boli spoločníkmi a konateľmi žalovaného 2 (podľa názoru žalobcov) krátku dobu, neznamená bez ďalšieho, že konali účelovo, s úmyslom obísť zákonné ustanovenia o predkupnom práve. Platí to aj o predaji podielu žalovanej 1 za 5.000,00 €, hoci vypovedala, že ho nadobudla pôvodne za 1,00 €. Jej vklad do spoločnosti - žalovaného 2 bol vo výške 3.500,00 € (rovnaká bola aj výška vkladu jej manžela). Žalovaná 1 poprela, že by darovaním mala sledovať účel obídenia predkupného práva ostatných podielových spoluvlastníkov spoločnej nehnuteľnosti. Žalovanú 1 viedla k darovaniu nehnuteľnosti v prospech žalovaného 2 snaha konsolidovať nehnuteľný majetok. Podľa tvrdenia žalovanej 1 (ktoré žalobcovia nerozporovali, preto ho súd považuje za nesporné), v prospech žalovaného 2 daroval nehnuteľný majetok aj manžel žalovanej 1.

52. Platnosť, či neplatnosť právneho úkonu možno posudzovať len so zreteľom na okolnosti, ktoré existovali v čase jeho vzniku. Súd má za preukázané, že v čase uzavretia darovacej zmluvy boli žalovaná 1 - daryňa, a jej manžel jedinými spoločníkmi a konateľmi žalovaného 2 - obdarovaného.

53. Právnické osoby sú subjekty vytvorené ľuďmi - fyzickými osobami, pričom im zákon priznáva postavenie právnických osôb. Je pre nich charakteristické, že svoju vôľu vytvárajú pomocou fyzických osôb na to oprávnených.

54. Ak je fyzická osoba spoluvlastníkom nehnuteľnosti a zároveň spoločníkom v spoločnosti s ručením obmedzeným, táto fyzická a právnická osoba majú spoločný personálny prvok - fyzická osoba ako subjekt spoluvlastníckeho práva je súčasne ako spoločník subjektom, ktorý sa podieľa na vytvorení základného imania spoločnosti, ručí za záväzky spoločnosti v zákonom ustanovenom rozsahu a podieľa sa na zisku spoločnosti. Toto personálne a majetkové prepojenie osôb možno za použitia analógie kvalifikovať ako vzťah obdobný rodinnému vzťahu v zmysle § 116 OZ, keď ujmu, ktorú by utrpela jedna z nich, by druhá osoba pociťovala ako vlastnú ujmu. Preto keď žalovaná 1 darovala svoj spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnostiam žalovanému 2 - spoločnosti s ručením obmedzeným, ktorej boli spolu s manželom jedinými spoločníkmi a konateľmi, išlo o prevod spoluvlastníckeho podielu na právnickú osobu ako osobu jej blízku a predkupné právo v súlade s ustanovením § 140 OZ ostatným spoluvlastníkom nevzniklo.

55. Ak by aj žalovaná 1 z pozície konateľky nevykonávala žiadne právne úkony, ktoré by súviseli s riadnym výkonom tejto funkcie, žalovanej 1 sa pomery žalovaného 2 ako obchodnej spoločnosti v rozhodnom čase dotýkali minimálne z titulu jej postavenia ako spoločníka, ktorý ručí za záväzky spoločnosti, preto by žalovaná 1 spoločne so žalovaným 2 znášala negatívne dôsledky jeho hospodárenia, nakoľko ako spoločník ručila za záväzky žalovaného 2 do výšky svojho vkladu, teda vo väzbe na ustanovenie § 116 OZ by utrpenú ujmu žalovaného 2 by dôvodne pociťovala ako ujmu vlastnú.

56. Vyššie uvedené potvrdzuje aj rozhodovacia prax Najvyššieho súdu Českej republiky, ktorý v rozsudku z 29.4.2004, sp. zn. 22Cdo/1836/2003 uviedol, že ak spoluvlastník vkladá spoluvlastnícky podiel do spoločnosti s ručením obmedzeným, ktorej je spoločníkom, ide v zmysle § 140 OZ o prevod spoluvlastníckeho podielu na právnickú osobu ako osobu jemu blízku; predkupné právo podľa § 140 OZ ostatným spoluvlastníkom nevzniká. Podobne v rozsudku z 1.8.2002 sp. zn. 21Cdo/2192/2001 uviedol, že u fyzických osôb, ktoré konajú (môžu konať) v mene právnickej osoby právne úkony, je treba, najmä s prihliadnutím na to, že sa prostredníctvom nich utvára vôľa právnickej osoby, uvažovať s tým, že takéto osoby majú z titulu svojho postavenia (a z neho vyplývajúcej zodpovednosti) k tejto svojej právnickej osobe taký vzťah, že by dôvodne pociťovali ujmu, ktorú utrpela právnická osoba, ako ujmu vlastnú.

57. Ustálená judikatúra slovenského, ako aj českého ústavného súdu jednoznačne preferuje výklad právneho úkonu, ktorý podporuje jeho platnosť. V súkromnoprávnej sfére platí zásada, platí zásada, že čo nie je zakázané je dovolené, a preto každý zákonný zásah do tejto sféry je potrebné vnímať ako obmedzenie ľudskej slobody. Zásah do zmluvnej autonómie je potrebné vykladať reštriktívne a ústavne konformne.

58. Po vykonaní dokazovania a právnom posúdení súd dospel k záveru, že žalobe nie je možné vyhovieť. Žalobcovia v konaní nepreukázali jednoznačne a bez akýkoľvek pochybností, že predmetná darovacia zmluva je neplatná podľa § 39 OZ. Žalovaní vykonali právny úkon, ktorý je ako inštitút práva dovolený, aj v prípade pochybností výkladu právneho úkonu sa uprednostňuje jeho platnosť pred neplatnosťou rešpektujúc zmluvnú vôľnosť strán právnych vzťahov. Ani podľa názoru žalobcov krátke zotrvanie žalovanej 2 v obchodnej spoločnosti, ani hodnota za ktorú žalovaná nadobudla a následne previedla obchodnú spoločnosť žalovanej nepreukazuje bez ďalšieho účelovosť konania žalovanej a žalovaného. Podľa tvrdenia strany žalovaných, rovnako aj manžel žalovanej 1 mal darovať svoj podiel na nehnuteľnosti v prospech žalovaného 2. Strana žalobcov v danom smere nenavrhol vykonať žiaden dôkaz za účelom popretia tohto skutkového tvrdenia, preto z neho súd vychádzal a považoval ho za nesporné. V konaní nebola vyvrátená pohnútko žalovanej a jej manžela k prevodom svojich nehnuteľností na žalovaného 2, ktorou bolo podľa tvrdenia žalovanej 1 konsolidovanie ich nehnuteľného majetku. Žalobcovia nepreukázali odôvodnenosť podanej žaloby, súd preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

59. Výsledok sporu zakladá žalovaným právo na plnú náhradu trov konania voči žalobcom, keďže žalovaní boli v konaní úspešní v plnom rozsahu, preto ich súd považuje za plne procesne úspešnú stranu sporu.

60. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

61. Podľa § 255 ods.1, 2 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

62. Podľa § 257 CSP súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

63. Judikatúra i aplikačná prax zdôrazňuje, že ak má súd v úmysle použiť moderačné právo, alebo ak jeho použitie niektorá zo strán navrhne, súd musí umožniť protistrane, aby sa k tomu vyjadrila. Súd je v prípade použitia § 257 CSP povinný vytvoriť procesný priestor umožňujúci stranám sporu vyjadriť svoje stanovisko k jeho použitiu.

64. Súd skúmal splnenie podmienok pre aplikáciu ust. § 257 CSP, v zmysle ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

65. Aplikácia tohto ustanovenia znamená, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, čo negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí použitie daného ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter. Uvedené ustanovenie má súdu umožniť, aby pri rozhodovaní o náhrade trov konania mohol prihliadnuť k zvláštnostiam jednotlivých konkrétnych prípadov a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci.

66. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje. V zmysle už ustálenej judikatúry (viď rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 M Cdo 17/2009, 5 Cdo 67/2010 či 3 M Cdo 46/2012) nemožno § 257 CSP považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Túto normu preto nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, avšak nejedná sa o automatické pravidlo, ale prvok individualizácie, keď ustanovenie § 257 CSP neslúži primárne ani na zmierňovanie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami. Toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, teda, inými slovami, na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie konania a jeho výsledok (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/102/2017 z 31.7.2017).

67. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, ako aj z aspektov sociálnych. Pri posudzovaní dôvodov súd prihliada na majetkové, sociálne, osobné, zárobové a iné pomery všetkých strán sporu a všima si aj okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu nároku na súde a ich postoj v konaní.

68. Žalobcovia v priebehu celého konania nenavrhli, aby súd v prípade, ak nevyhovie žalobe, aplikoval ustanovenie § 257 CSP a nepriznal žalovaným náhradu trov konania. Súd zároveň sám nevidel priestor pre aplikáciu uvedeného zákonného ustanovenia.

69. Berúc na zreteľ všetky okolnosti dospel súd k záveru, že princípu spravodlivosti zodpovedá uložiť žalobcom povinnosť nahradiť žalovaným trovy konania v plnom rozsahu spoločne a nerozdielne.

70. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods.2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestský súd Košice v dvoch písomných vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu (t.j. zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti).